

Den 2. maj 2022
MIM 49-22

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om “Udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) xx/2022 af dd.mm.2022 om ikke-godkendelse af basisstoffet black soap E470a, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011” (Komitesag)

Resumé

Kommissionen foreslår, at stoffet black soap E470a ikke godkendes som basisstof i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet ikke bliver opført på bilag C om basisstoffer til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Forslaget forventes behandlet på et videomøde i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 17. og 18. maj 2022, og efterfølgende sat til skriftlig afstemning. Der er ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner, kommuner eller staten. Der er ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser. Miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark påvirkes neutralt. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at der er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for black soap E470a. Regeringen agter på den baggrund, at støtte Kommissionens forslag om ikke-godkendelse af black soap E470a som basisstof.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) xx/2022 af dd.mm.2022 for basisstoffet black soap E470a.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 23, stk. 5 og artikel 13, stk. 2, som fastlægger, at basisstoffer skal vurderes iht. forordningen, og at Kommissionen skal foreslå enten en godkendelse eller en ikke-godkendelse af et basisstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes behandlet på et videomøde i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 17. og 18. maj 2022, og efterfølgende sat til skriftlig afstemning.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om godkendelse af black soap E470a som basisstof iht. forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Basisstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under den europæiske fødevarsikkerheds autoritet (EFSA), hvor flere EU-staters pesticidmyndigheder har deltaget. Disse vurderinger har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at godkende black soap E470a som basisstof iht. forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet en teknisk rapport over risikovurderingen for basisstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge EU Kommissionens udkast til vurderingsrapport, der hører til forslaget, har vurderingen af basisstoffet ud fra de ansøgte anvendelsesområder vist, at det kan antages, at basisstoffet opfylder betingelserne i artikel 23 i forordning 1107/2009 for godkendelse, dvs. at det er vist, at der ifølge Kommissionen er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Basisstof	Anvendelsesområde
Black soap E470a	Insekt- og midebekæmpelse i markafgrøder, prydplanter, stueplanter, træer, grøntsager, frugt og bær på friland og i væksthuse. Svampebekæmpelse i grøntsager på friland og i væksthuse, samt prydplanter på friland.

Når aktivstoffer er godkendt som basisstoffer iht. forordning 1107/2009, skal plantebeskyttelsesmidler, der udelukkende indeholder et eller flere basisstoffer, ikke godkendes i medlemsstaterne. Midlerne må anvendes uden godkendelse til de anvendelser og med de risikobegrænsende foranstaltninger, der er sammenfattet i en vurderingsrapport, som er knyttet til forordningsforslagene.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Basisstoffet black soap E470a er ikke godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet ikke blive optaget på bilag C (basisstoffer) til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Black soap E470a må i dag ikke anvendes til behandling af afgrøder, da det ikke er godkendt som basisstof.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Det vurderes, at forslaget om ikke-godkendelse af black soap E470a ved de ansøgte anvendelser påvirker beskyttelsesniveauet neutralt.

Black soap E470a er søgt godkendt til insekt-, mide- og svampebekæmpelse i en række afgrøder på friland og i drivhuse

Black soap E470a består af fedtsyrer i form af umættede kaliumsalte (også kaldet insektsæbe), som allerede er godkendt som pesticid-aktivstof. "E470a" referer til stoffets status som tilsætningsstof til fødevarer (E-nummer). Insektsæbe anvendes også i rengøringsmidler (tilsat fx parfume, farve, konserveringsmidler og glycerol). EFSA bemærker, at ansøger ikke har vist, at E470a i sin rene form (uden tilsætningsstoffer) bliver markedsført til andet end plantebeskyttelse. Derudover har ansøger ikke vist, at det ansøgte basisstof er af fødevarekvalitet bl.a. i forhold til indhold af urenheder.

Miljøstyrelsen vurderer ligesom Kommission, at der ikke er vist, at det ansøgte stof opfylder kriterierne for basisstoffer fsva., om stoffet er markedsført som noget andet end plantebeskyttelse forud for evt. godkendelse som basisstof efter pesticidforordningen.

EU-vurderingen har vist, at Black soap E470a muligvis skal klassificeres for sundhedseffekter på lige fod med det allerede godkendte aktivstof, som er klassificeret H315: Forårsager hudirritation, H319: Forårsager alvorlig øjenirritation samt H335: Kan forårsage irritation af luftvejene. Miljøstyrelsen vurderer pba. klassificeringen, at der kan være en sundhedsrisiko forbundet med anvendelsen, og at der vil skulle kræves brug af værnemidler såsom handsker, åndedrætsværn og øjenbeskyttelse, hvilket er problematisk for et basisstof, som skal kunne anvendes af både professionelle og ikke-professionelle brugere.

Risikovurderingen er meget mangelfuld, og det har ikke været muligt at færdiggøre risikovurderingen for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbi passerende.

Miljøstyrelsen vurderer derfor ligesom Kommission, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår sundhed.

EU-vurderingen har vist, at Black soap E470a muligvis skal klassificeres for miljøeffekter ligesom det allerede godkendte aktivstof, som er klassificeret H412: Skadelig for vandlevende organismer, men langvarige virkninger.

Risikovurderingen for grundvand er mangelfuld. Dog konkluderer EFSA, at pba. den viden, vi har for aktivstoffet insektsæbe, forventes der ikke at være en uacceptabel risiko for udvaskning til grundvand.

Risikovurderingen for alle ikke-mål organismer inkl. bier er meget mangelfuld og kunne ikke færdiggøres. Dog konkluderer EFSA, at pba. den viden vi har for aktivstoffet insektsæbe, forventes der at skulle fastsættes risikobegrænsende foranstaltninger for fx bier og vandlevende organismer for at kunne vise sikker anvendelse.

Miljøstyrelsen vurderer ligesom Kommission, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø.

Det vurderes på linje med Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for Black soap E470a. Det vurderes derfor på linje med Kommissionen, at stoffet ikke opfylder kriterierne for godkendelse som basisstof i henhold til i artikel 23 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige, at der er ikke vist sikker anvendelse for så vidt angår human sundhed, miljø og grundvand.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Miljøspecialudvalget, hvortil der er indkommet bemærkninger fra Rådet for Grøn Omstilling, som støtter at det aktive stof ikke godkendes, da datagrundlaget er mangelfuldt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget om ikke-godkendelse som basisstof af black soap E470a blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for basisstoffet Black soap E470a. Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget om ikke-godkendelse af Black soap E470a som basisstof.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.